

Posudek na bakalářskou diplomovou práci Yaroslavy Bogomol Černý humor v tvorbě Daniila Charmse.

Práce si klade dvojí cíl: vyjasnit si obsah termínů souvisejících s černým humorem a zorientovat se z tohoto hlediska v díle Daniila Charmse.

Autorka správně pochopila, že černý humor není izolovaná kategorie literární vědy s přesně vymezenými hranicemi. Černý humor je pojem, který se pokouší obsáhnout jistou tematickou významovou oblast spojenou tradičně s tragikou, neštěstím, krutým utrpením, které jaksi apriorně nepředpokládají smích. A právě tato černá témata nasvícená smíchem a humorem jsou schopna postihnout realitu z aspektu nikdy nekončícího prolínání černého a bílého. Proto také autorka podala výklad k blízkým kategoriím humoru, tragiky, komiky, satiry a parodie, grotesky a absurdity. Autorka obsáhla bohatou sekundární literaturu a podařilo se jí v neustálém prolínání jednotlivých žánrových významových poloh najít jisté pevnější významové body a také postihnout široké pole, v němž se blízké významy prolínají a prostupují. Již úvodní slova práce naznačují neustálé prolínání komického a tragického a na tomto teoretickém základu je budován pohled na Daniela Charmse. Z hlediska kompozice práce jsou těmito nezbytným teoretickým východiskům věnovány bezmála dvě třetiny práce.

Následující pasáž věnovaná Charmsovi a konkrétnímu rozboru několika charakteristických děl se pokouší dokumentovat nesnáze při myšlenkovém uchopení Charmsovy estetiky. Zde autorka staví na Bachtinových myšlenkách a problému cizoty. Na těchto pasážích je sympatické, že nejsou podány všeobecně známá fakta o Charmsovi, ale výklad je soustředěn především na vývoj Charmsovy komiky, nonsensu a hry.

Závěrečné analytické části práce naznačují, že čím více se autorka dostává ke konkrétnímu Charmsovu textu, tím náročnější je uchopení jeho estetiky. I když by práci prospělo organičtější propojení části druhé a třetí, lze konstatovat, že i analytické pasáže autorka zvládla a její rozbor s využitím dostupné literatury přispěly k pochopení estetiky tragikomičnosti v díle Daniila Charmse. Autorka prokázala schopnost práce s uměleckým textem a na výběru sledovaných textů prokázala dobrou orientaci v Charmsově díle z pohledu černého humoru. Práce je psaná rusky s českým resumé a nemá zásadní jazykové nedostatky.

Práci doporučuji k obhajobě.

6. června 2009

doc. PhDr. Zdeněk Pechal, CSc.